

شیوه های پرورش تفکر و کاربرد آن در زندگی

نویسنده

زهرا حمیدی

انتشارات آزمون یار پویا

(حق چاپ محفوظ است)

سرشناسه: حمیدی، زهرا، ۱۳۶۵ -

عنوان و نام پدیدآور: شیوه‌های پرورش تفکر و کاربرد آن در زندگی/ نویسنده زهرا حمیدی.

مشخصات نشر: تهران: آزمون یار پویا، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: [۳]، ۱۵۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۳۳-۰۷-۳

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: اندیشه و تفکر -- جنبه‌های مذهبی - اسلام -- Thought and thinking

Religious aspects

رده‌بندی کنگره: B۱۰۵

رده دیویی: ۱۵۳/۴۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۹۷۵۱۶۱

شایب: ۸۱۸۱

شماره پروانه: ۱۱۹۹۴

عنوان: شیوه‌های پرورش تفکر و کاربرد آن در زندگی

نویسنده: زهرا حمیدی

ناشر: آزمون یار پویا

مدیر تولید: امیر حیدری

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۱

۹۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۳۳-۰۷-۳

تهران، خیابان دماوند (به سمت شرق)، بعد از بزرگراه امام علی (ع)، ساختمان ۱۱۱۴،

طبقه سوم، واحد ۹ تلفن: ۷۷۵۹۱۴۵۴-۰۲۱ - همراه: ۰۹۱۰۰۵۱۱۰۰۳

Email: pub@azmonyar.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۱	کلیات
	فصل اول
	فصل دوم
۱۷	عوامل درونی موثر در پرورش تفکر
	فصل سوم
۳۹	عوامل بیرونی موثر در پرورش تفکر
	فصل چهارم
۹۵	عوامل درونی موانع پرورش تفکر
	فصل پنجم
۱۱۷	عوامل بیرونی موانع پرورش تفکر
۱۴۳	فهرست منابع

مقدمه

یکی از ابعاد نظام تربیتی اسلام و در رأس آن تعلیمات قرآن کریم، دعوت به اندیشیدن و بهره‌مندی از نیروی فکر است. بی‌گمان، برای انسان اندیشمند و متفکری که قرآن را کلام ناب خالق هستی و هدایتگر بشر به قله‌های کمال و سعادت می‌داند، بسیار حایز اهمیت خواهد بود که موانع تفکر صحیح را از دریچه این ودیعه الهی بشناسد و رهنمودهای قرآن را در رفع آنها به درستی دریافت نماید و به کار بندد. خداوند متعال توانایی تفکر را به طور فطری و بالقوه در نهاد بشر به ودیعه نهاده است؛ و قدرت تفکر بخش مهمی از ساختار تکوینی انسان است که قرآن در حجم وسیعی به آن توجه نموده است که بروز و ظهور آن مستلزم پرورش است. اسلام در کنار توجه به آزادی فکر و حریت تأملات و ژرف نگری انسان‌ها به امور مختلف، آن‌ها را به راه‌های ثمربخش و درست اندیشیدن نیز توصیه می‌کند، تا در مسیر شایسته قرار گیرند و انسان‌های خلاق و متفکر تربیت شوند.

همچنین در آیات قرآن به انواع تفکر، زمینه‌های تفکر، موانع تفکر، عوامل تقویت و تضعیف آن، لوازم همراه با تفکر، نتیجه و هدف فکر، محل نزول آن و موضوع تفکر پرداخته است. در قرآن و سیره معصومین علیهم‌السلام روش‌های مختلفی برای پرورش این قوه بیان شده است که هنوز پژوهشی کامل و جامع انجام نشده است تا روش پرورش انسان‌های فکور شناسایی و کشف شود. با این خلأ و ضرورت پژوهشی، در این تحقیق بخشی از روش‌های پرورشی تفکر از دیدگاه قرآن و معصومین علیهم‌السلام پرداخته می‌شود.

در ابتدای این تحقیق به تحلیل مفهومی تفکر و تعاریف کلمات هم‌ارز و یا متضاد آن در متون اسلامی پرداخته شده است. سپس تعاریف آن از نظر برخی روان‌شناسان معاصر بررسی می‌شود، در ادامه به روش‌های پرورش تفکر در قرآن و کلام معصومین علیهم‌السلام پرداخته و تحلیل و بررسی می‌شود. قرآن مجید که دعوت به تفکر و نتیجه‌گیری فکری می‌کند و اصول عقاید را جز با تفکر منطقی، صحیح نمی‌داند، به یک مطلب اساسی توجه کرده است و آن اینکه لغزش‌های فکری بشر از

کجا سرچشمه می‌گیرد و ریشه اصلی خطاها و گمراهی‌ها در کجاست؟ و در این راستا به موانع پرورش تفکر می‌پردازد که در این تحقیق مطرح شده است.

مبحث تفکر و شیوه‌های پرورش آن و موانع دستیابی به آن از دیدگاه آموزه‌های قرآن کریم و روایات اهل بیت (علیهم‌السلام) مورد توجه واقع شده است. خداوند متعال تفکر را در وجود انسان به طور فطری به ودیعه نهاده است که مستلزم پرورش است و هر چه فرد در مسیر فطرت خدادادی خویش قدم بردارد متفکرتر خواهد شد. پرورش تفکر از مهم‌ترین موضوعات و مسائل فرد و جامعه به شمار می‌رود. اسلام دین عقل است و علمای دین در حوزه تربیت عقلانی از ضرورت تفکر بسیار سخن گفته‌اند. تمامی موفقیت‌ها، پیشرفت‌ها و تمدن‌سازی‌های بشر در گرو تفکر پویای اوست و پرورش افرادی مستعد و خلاق، همواره مورد نیاز همه جوامع است. برای فهم عمیق‌تر موضوع این تحقیق، حرکت از بنیادی‌ترین موضوع یعنی تبیین ماهیت تفکر و مفهوم شناسی آن آغاز شده است. سپس به این اشاره شده که رشد عقلی امری نسبی است و با ارائه آگاهی‌ها و اطلاعات و تجارب، زمینه‌های رشد آن فراهم خواهد آمد. در ادامه به بیان شیوه‌های مطرح شده در آیات و روایات برای پرورش تفکر از جمله کسب علم و دانش، اقامه دلیل و برهان، تقویت روحیه کنجکاوی، سوال و پرسشگری و ... پرداخته می‌شود، همچنین به موانعی مانند پیروی از اکثریت، خرافه‌گویی، شخصیت‌گرایی، شتابزدگی و ... که فرآیند تفکر را از مسیر صحیح خود به انحراف می‌کشاند اشاره می‌شود که انسان را از نیل به حقیقت باز می‌دارد.